

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio II. An debeantur decimæ ex ijs, quæ titulo lucrativo acquiruntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

has decimas personales, omnium est sententia, teste Suar. *cit. c. 34. n. 7.* I. Artifices & opifices de lucris artificij, juxta *cit. can. 66.* III. Negotiatores & Institores de lucris negotiationis & mercaturæ. *cit. c. 22. & 28. h. t.* Non tamen debentur decimæ pretij pro re vendita accepti, nisi lucrum aliquod accrescat ex venditione: cum premium neque sit fructus personæ, neque rei, sed æquivalenter ipsa res; neque debetur decima personalis nisi ex lucro, ubi ergo hoc non est, illa locum non habet. IV. Milites non tantum de præda & captis in bello justo, sed etiam de stipendijs. *cit. can. 66. Rebuff. cit. q. 8. n. 11. Barbof. cit. §. 1. n. 19. ac passim alij.* V. Judices, Consiliarij, Doctores, Advocati, Procuratores, Notarij, de suis salarijs, sportulis &c. *cit. can. 66. & Gloss. ibi. ac in cit. c. 28. Rebuff. q. 12. n. 5. Moneta cit. c. 4. q. 1. n. 28. cum Anchar. ac alijs.* VI. Mercenarij ac famuli de sua mercede. *Rebuff. q. 5. n. 16. Moneta n. 31. cum cit. Gloss. Azor, ac alijs.* Ratio

dictorum est, quia etsi hujusmodi luera sint justa stipendia laborum, sunt tamen simul fructus personæ. *c. 23. h. t. & cit. can. 66.* VII. Debetur decima ex lucro per lusum jultum acquisito, ut benè tradit Suar. *c. 32. n. 5.* nemine refragante, cum juxta *cit. Jura decimæ debeantur ex omni lucro justè parto.* VIII. Debetur decima de quacunque re etiam immobili, si per modum lucri ex propria actione obtinetur, v. g. si cui pro stipendio aut salario aliquot annorum detur domus aut ager, ut fusè probat Suar. *l. c. n. 4.* addens tamen, non deberi decimam in specie, v. g. decimum agri jugerum, sed in æstimatione & pretio.

Haftenus dicta procedunt de ¹⁰⁰ Jure communi scripto. Aliud est de consuetudinario, vi cujus decimæ personales plerisque in locis non amplius debentur. Standum autem esse consuetudine etiam circa decimas, constat ex *c. 20. & 32. h. t. & dixi supra à n. 255.*

QUÆSTIO II.

An debeantur Decimæ ex ijs, quæ titulo lucrativo acquiruntur.

SUMMARIUM.

521. *Opinio affirmativa proponitur.*
522. *Præfertur negativa.*

523. *Solvuntur opposita.*
524. *Fructus rei acquisita obnoxij sunt decimationi.*
Certum

21 **C**ertum est, ex rebus emptione, permutatione, alióve titulo oneroso comparatis, siue mobiles sint siue immobiles, non deberi decimam, quia non sunt lucrum aliquod ex industria personæ, nec fructus prædiales respectu illius, qui comparavit; ponimus enim, quod jam sint decimatæ, si sint fructus, v.g. frumentum, vinum. At verò magna controversia est, an debeantur decimæ ex rebus titulo lucrativo obtentis, ut donatione, legato, hæreditate. Deberi absolute affirmant Hostiens. & Sylvester. Idem sentire videntur Andr. Hisp. q. 12. & Rebuff. q. 8. n. 2. dum ajunt, eas deberi ex omni lucro castrensi & quasi, adventitio, & profectio. Rationem dant: quia jura decimas exigunt de omni lucro: atqui lucrum sunt, quæ titulo lucrativo acquiruntur. Limitant tamen Gloss. in c. 28. h. t. V. quasi, aliique multi I. in filio, qui succedit patri in hæreditate, vel non habente fructus, vel habente illos jam decimatos: quia tunc non censetur filius aliquid lucrari, sed possidere incipere, quod jure suum jam erat. Alij hanc exceptionem extendunt ad omnes, qui ab intestato succedunt: quia etiam isti, ut ajunt, non tam acquirunt, quam rem sibi debitam accipiunt. Limitant II. cit. Gloss. multique alij, ac ajunt, deberi decimam solum de mobilibus; non verò de immobilibus: quia frugum nomine, ut ait Rebuff. cit.

q. n. ult. non veniunt res immobiles, & si ex his quoque deberetur decima, omnia ferè bona immobilia ad Ecclesiam pervenirent.

Assert. I. Decimæ non debentur ex bonis titulo etiam lucrativo acquisitis. Inclinat in hanc sententiam Innoc. in c. 22. h. t. atque fuisse opinionem antiquiorem. Fusè eam præter alios propugnant Valent. tom. 3. Theol. disp. 6. q. 5. pun. 2. & Suar. c. 31. à n. 6. Ratio est: quia non sunt augenda onera sine Jure cogente; at ex nullo Jure vel constat vel colligitur, ex his rebus decimam esse solvendam: nam Jus solum exigit, ut illa solvatur ex fructibus prædialibus, & ex lucris, quæ quis facit ex sua industria & actione: atqui dictæ res nec sunt fructus prædiales, uti patet; nec lucra ex acquirentis industria & actione, cum acquirantur ex alterius, qui legat, vel donat, voluntate & actione. Confirmatur I. Juxta adversarios non debent decimam ex hæreditarijs rebus, qui ab intestato succedunt, saltem si sunt hæredes sui, qui in testamento præteriri nequeunt: ergo neque alij tenentur: nam quod hæres suus quoddam jus jam antecedenter habet ad hæreditatem, nihil ad rem præsentem facit, quia verè de novo aliquid acquirit, dum adit hæreditatem: sicut mercenarius de novo aliquid acquirat, dum accipit mercedem operæ, tametsi jam antecedenter Jus quoddam habuerit post operam

H h præ-

præstitam, & idcirco non obstante hoc jure tenetur ad decimam mercedis solvendam. Unde eximi à decima præstanda hæres suos non poterit, nisi supponamus, non de omni lucro quocunque modo nobis accedente deberi decimam, sed solum de eo, quod propria actione comparamus: at hæc ratio æqualiter procedit de omni alio hærede, legatario, donatario. Confirmatur II. Ex eleemosynis nec Religiosi nec alij pauperes debent decimas, cum nullus canon, nullus Doctorum, hanc ipsis imponat obligationem, licet illæ sint quedam bona licite comparata: quia videlicet non tam ipsorum industriâ & labore, tametsi eas petant, quam aliorum actione comparantur. At hæc ratio pugnat æquè pro legato, donato &c. Neque valet, si dicas, ideò ex eleemosynis decimas non deberi, quia pauperibus sunt necessariae, vel quia sunt minimæ, & de lucris minimis decimæ non exiguntur: nam quantitas post unum v. g. annum sæpe magna est, longèque major, quam annui fructus olerum & caulium; ex quibus nihilominus decimæ solvuntur; sæpe quoque minùs necessariae sunt pauperib⁹, quam mercenario sua merces, quam tamen vi Juris scripti decimare tenetur.

§ 23 Hinc verum non est, quòd illimitatè dicebatur, à SS. Canonibus exigi decimas ex omni lucro: nam solum exigunt prædiales ex fructi-

bus prædiorum, & personales ex fructibus personarum, qui sunt actiones & labores ipsius personæ, & lucra illorum: at quæ donantur, aut ex testamento vel ab intestato obveniunt, neutro modo sunt fructus, ergo non sunt materia decimarum. Neque obstat, quòd c. 22. b. t. dicitur, solvendas esse decimas de omnibus bonis, & c. 23. de omnibus, quæ fidelis homo licitè potest acquirere. quia hæc explicanda sunt juxta contextum & subjectam materiam de cunctis proventibus, ut loquitur textus c. 26. b. t. at proventus sunt redditus vel fructus, quorum neutrum sunt legata, & dona: quæ explicatio si bona non esset, solvendæ forent decimæ etiam ex immobilibus bonis hæreditarijs vel legatis, quia etiam hæc verè bona sunt: quod tamen nec ipsi adversarij admittunt.

Assert. II. Si res ad donata-^{§ 24} rium, vel hæredem transeat cum fructibus pendentibus, v. g. hortus aut ager, tenetur is postea decimas de fructibus collectis solvere. Idem est, si fructus indecimati, v. g. frumentum, aut vinum, ad ipsum perveniant. Assertio certa est, & patet ratio: quia res transit cum suo onere, & sicut novus possessor tenetur eas solvere de fructibus postea proventuris, ita de illis quoque, qui ad ipsum pervenerunt nondum ab antecessore decimati; quia nascuntur cum hac obligatione, & cum ea ad quemcunque possessorem
c ran-

transeunt, tamen hic eos habeat ex titulo oneroso, v. g. emptionis aut permutationis. Si verò fructus jam decimati ad ipsum transierunt, nihil amplius solvendum erit de novem residuis partibus, sive titu-

lo lucrativo sive oneroso transierint; quia non habent onus reale, nec debetur inde decima prædialis, utpote jam soluta; nec personalis, cum, ut dixi, non sint fructus industriales.

Q U Æ S T I O III.

An debeantur Decimæ ex illicitè acquisitis?

S U M M A R I U M.

§25. Duplex genus rerum illicitè acquisitarum.

§26. Prædiales decimæ solvuntur ex illicitè acquisitis.

§27. Non item personales ex re-

bus restitutioni obnoxijis.

§28. §29. Sæcus, si res restituenda non sunt.

§30. Nisi turpitudine accipientis sit notoria.

§25 **Q**uæstio est tam de ipsis rebus illicitè acquisitis, quam de earum fructibus. Et res quidem illicitè acquisitæ duplicis generis sunt. Aliquæ enim contra justitiam detinentur, ita ut vel omnino non transeant in dominium detentoris, uti sunt res furtivæ, raptæque, vel transeant quidem in dominium accipientis, uti multi sentiunt de usuris, restitutioni tamen sint obnoxijæ. Aliæ illicitè quidem obtinentur, sed fiunt accipientis, uti est quæstus meretricius, quæstus histriionum, merces data ficario, stipendium militis in bello injusto operam locantis, res seu mobiles seu immobiles ex usuris vel pecuniâ furtivâ comparatæ &c. De singulis ordine dicendum est.

Assert. I. Decimæ prædiales solvendæ sunt de rebus illicitè acquisitis, sive res sint in dominio obtinentis sive non. Sensus est, quod de fructibus rerum illicitè obtentorum, v. g. agri, aut gregis injustè occupati, aut pecunijs furtivis vel usurarijs comparati, decimæ solvendæ sunt. Ita omnes cum S. Thoma 2.2. q.78. a.2. Ratio est I. Quia onus decimarum quemcunque possessorem sive justum sive injustum sequitur. c. 33. b. t. c. 18. §. Hac eadem de Usur. c. 5. de Pignor. c. 34. de sent. Ex com. l. Imperatoris ff. de Publicanis. II. Quia aliàs prædo foret melioris conditionis, quam legitimus possessor, contra l. si a domino §. ult. ff. de Petit. hered. III. Quia proventus fructuum non est

H h a ex